

УДК 336.741.236.2

Андросова О. Ф.¹

Шлендер К. О.²

¹канд. економ. наук, доцент ЗНТУ

²ст. гр. ФЕУ-113 ЗНТУ

ЧИСТИЙ ГРОШОВИЙ ПОТІК ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВНЕ ДЖЕРЕЛО ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСУВАННЯ

Найбільш надійним та прийнятним джерелом фінансування для підприємства є внутрішні джерела фінансування, оскільки на їх основі визначається рівень фінансової незалежності та самостійності господарюючих суб'єктів під час прийняття стратегічних рішень. Чистий грошовий потік є одним із індикаторів результативності функціонування підприємства, який значною мірою визначає його фінансове становище.

Узагальнюючи погляди вітчизняних та зарубіжних вчених щодо поняття «грошовий потік», можна визначити грошовий потік як різницю між кількістю отриманих і витрачених грошей, фактичні чисті готівкові кошти, які надходять до підприємства (чи витрачаються ним) протягом певного визначеного періоду [1].

Основою розрахунку загального Cash-flow (руху грошових коштів) є операційний Cash-flow, який характеризує величину чистих грошових потоків, що утворюються в результаті операційної діяльності, тобто частину виручки від реалізації, яка залишається в розпорядженні підприємства в певному періоді після здійснення всіх грошових видатків операційного характеру [5].

Достатній розмір операційного Cash-flow створює сприятливі передумови для залучення фінансових ресурсів із зовнішніх джерел. Наявність позитивного значення операційного Cash-flow характеризує здатність підприємства:

- фінансувати інвестиції за рахунок внутрішніх фінансових джерел;
- погашати фінансову заборгованість;
- виплачувати дивіденди.

Від'ємне значення Cash-flow показує, що для здійснення запланованих витрат підприємство має потребу у зовнішньому фінансуванні, що утворилося в результаті дефіциту внутрішніх джерел фінансування. Негативні наслідки дефіцитного грошового потоку проявляються у зниженні ліквідності і рівня платоспроможності, зростанні прострочених короткострокових та довгострокових зовнішніх зобов'язань, створенні внутрішнього боргу, збільшенні тривалості фінансового циклу і в кінцевому результаті – зниженні рентабельності використання власного капіталу і активів [4].

Також, існують негативні наслідки надлишкового грошового потоку, які проявляються у втраті вартості тимчасово невикористаних грошових коштів внаслідок інфляційних процесів, втраті потенційного доходу від невикористання грошових активів у сфері короткострокового фінансування капіталовкладень у господарську діяльність, що негативно відображається на рівні рентабельності активів і власного капіталу підприємства [2].

Для урівноваження грошових потоків необхідно запроваджувати методи оптимізації його дефіцитного та надлишкового стану. Використання цих методів залежить від його короткострокової і довгострокової діяльності, характеру дефіцитності та від забезпечення зростання капіталовкладень.

На практиці поширення набули два основні методи розрахунку Cash-flow від операційної діяльності, які враховують зміни у складі оборотних активів і поточних зобов'язань і передбачають віднесення процентів за користування позичками до складу операційних витрат: прямий і непрямий.

Прямий метод розрахунку використовується під час внутрішнього аналізу в рамках фінансового контролінгу. За зовнішнього аналізу визначити чистий рух грошових коштів прямим методом неможливо за браком необхідної інформації, зокрема щодо грошових витрат підприємства на придбання сировини, матеріалів, на утримання персоналу тощо. Саме тому при оцінці кредитоспроможності чи інвестиційної привабливості підприємства використовується непрямий метод розрахунку Cash-flow, за якого використовується інформація, що міститься в офіційній звітності [3].

Отже, ефективність управління грошовими потоками визначається синхронізацією надходжень та виплат, підтримкою постійної платоспроможності підприємства та раціональним використанням фінансових ресурсів, які формуються із зовнішніх і внутрішніх джерел. З метою підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємств необхідно:

- залучати в практику розрахунок системи показників грошових потоків як вимірників фінансової стійкості та платоспроможності;
- досліджувати галузеві закономірності грошових потоків та враховувати їх у практиці обліку та аналізу підприємства;

– визначати потоки в обліковій, у тому числі оперативній, інформації для формування своєчасного та повного інформаційного забезпечення аналізу руху грошових коштів підприємств;

– удосконалити методику аналізу грошових потоків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Головка В. І. Економічний аналіз грошових потоків у підвишені ефективного використання фінансових ресурсів підприємств / В. І. Головка, Г. В. Мисака // Вісник Київський Національний Університет ім. Тараса Шевченка, 2010. – № 1. – 17 с.

2. Поддєрьогін, А. М. Фінанси підприємств [Текст]: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк. – 5-те вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2005. – 546 с.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1989 р. №291 (зі змінами і доповненнями станом на 19.03.2013) // Навчально-практичний посібник «Курсом реформ», 2013 р. – Дніпропетровськ: ТОВ «Баланс – Клуб», 2013. – 167 с.

4. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві. – К. КНЕУ, 2004. – 268 с.

5. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / О. О. Терещенко, Я. І. Невмержицький, А. П. Куліш та ін.; За заг. ред. О. О. Терещенка. – К.: КНЕУ, 2013. – 312 с.